

Beszámoló az „Európai jogi kultúra, megújulás és hagyomány a magyar civilisztikában” című konferenciáról

2011.08.10. Jogi Fórum / Mikola Orsolya

Két nap, harmincöt előadó színvonalas előadása, melyeket „az igényesség, a minőség és a téma iránti alázatosság” jellemzett, ahogy záró előadásában Csehi Zoltán (ELTE ÁJK, PPKE JÁK, egyetemi docens) is kifejtette.

A Magánjogot Oktatók Egyesülete (MOE) és az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának szervezésében került megrendezésre **2011. június 17-18-a** között az a két napos rendezvénysorozat, melynek keretében mind a fiatalabb, mind a tapasztaltabb kollegák beszámolhattak kutatási eredményeikről, vitákat kezdeményezhettek, mindezt gondolatébresztő előadások keretei között. Az ülések két szekció keretében zajlottak, de mindkettőben szem előtt tartották a tudományos konferencia címét, vagyis: „Európai jogi kultúra, megújulás és hagyomány a magyar civilisztikában”.

Király Miklós (ELTE ÁJK, egyetemi tanár, dékán) és **Nemessányi Zoltán** (PTE ÁJK, egyetemi adjunktus, MOE elnök) megnyitó beszéde után **Harmathy Attila** (ELTE ÁJK, professor emeritus) tartotta a nyitóelőadást.

A professzor úr szavai után kétfelé szakadt a hallgatóság, mert megkezdődtek a szekcióülések: egyrészt a polgári jog köré, másrészt az eljárásjog, európai jog és nemzetközi magánjog köré csoportosulva. Legszívesebben két helyen lett volna mindenki, hiszen míg egyik helyen a személyi, családi, öröklési (szekcióelnök: **Wopera Zsuzsa**, ME ÁJK), illetve a szellemi alkotások joga (szekcióelnök: **Görög Márta**, SZTE ÁJK) állt a középpontban, a másik szekcióban az eljárásjog és jogegységesítés (szekcióelnök: **Varga István**, ELTE ÁJK), kérdéseit tárgyalták, majd az ebéd után folytatva az értekezést, a szerződési jog (szekcióelnök: **Papp Tekla**, SZTE ÁJK) illetve a jogi segítségnyújtás és képviselő, választottbíráskodás (szekcióelnök: **Raffai Katalin**, PPKE JÁK) került terítékre.

Az esti gálavacsora után szombaton az előző naphoz hasonlóan két külön szekcióban, folytatódtak a programok: a polgári jogi szekcióban (szekcióelnök: **Menyhárd Attila**, ELTE ÁJK) a kontraktuális és deliktuális felelősségről, az eljárásjogi, európai jogi és nemzetközi magánjogi szekcióban pedig az európai jogi perspektívákról (szekcióelnök: **Nemessányi Zoltán**, PTE ÁJK), illetve az európai társasági jogról (szekcióelnök: **Kisfaludi András**, ELTE ÁJK).

A polgári jogi ülésen elhangzott előadások a családjogi kérdésektől kezdve, az öröklésen át, a szellemi alkotások jogának számos vitás pontját érintették, többek közt között felmerült a kérdés, hogy szükség van-e egyáltalán arra, hogy egy bontóper esetén a jelenleg huszonhét tagállam joga harmonizált legyen; szükséges-e a jogalkalmazás teleologikus megközelítése; illetve, lehetséges és elégséges-e a jognak az élet dinamikus változásaira történő reakciója, s e téren elég, ha csak a szellemi alkotások dimenzióira gondolunk.

A házassággal kapcsolatos területeket **Nagy Andrea** (ME ÁJK; A házassági bontójogi rendszerek változásai az egyes európai országokban) és **Szeibert Orsolya** (ELTE ÁJK, A házasság felbontása: az

európai bontójogi elvek és a magyar bontójog) mutatta be, mind hazai, mind európai kitekintéssel. A nemzetközi kitekintés a német polgári törvénykönyv, a BGB és az új Ptk. összevetésével folytatódott a közös végrendelet és a halál esetére szóló szerződés vonatkozásában **Balogi Zsófia** jóvoltából (PKKB, A közös végrendelet és az ún. halál esetére rendelkező szerződés szabályozása az új Ptk.-ban és BGB-ben).

A szellemi alkotások területére **Mezei Péter** (SZTE ÁJK, A könyvdigitalizálás jövője Európában), **Gyenge Anikó** (KRE ÁJK, A szerzői jogi jogérvényesítés dilemmái), **Lukácsi Péter** (ELTE ÁJK, A térbeli védjegyek jelene és jövője) és **Strihó Krisztina** (SZTE ÁJK, A merchandising szerződés) jóvoltából nyerhettünk betekintést, ahol még inkább érzékelhető a technika rohamos fejlődése és az utána loholó – vagy inkább kullogó – jog olykor disszonáns kapcsolata. Elég a 2004/48/EK, a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló irányelvre gondolni, melynek felülvizsgálata folyamatban van, hiszen például a digitalizációra vonatkozóan sem tartalmaz rendelkezéseket.

A szerződési joggal kapcsolatban **Török Éva** (DE ÁJK, A jogharmonizáció eddigi eredményei az európai szerződési jogban) s **Bodzási Balázs** (BCE, Álképviselő a magyar és néhány külföldi jogrendszerben – javaslatok az új Polgári Törvénykönyvhöz) előadását hallgathattuk, melyben az előadó felhívta a figyelmet a hatályos Ptk. álképviselőt érintő szabályozásának hiányosságaira, amikor például a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet nevében nem a felszámoló, hanem a vezető tisztségviselő jár el.

A második nap a kontraktuális és deliktuális felelősség jegyében telt. **Császár Mátyás** (SZTE ÁJK, A Bécsi Vételi Egyezmény alapvető szerződésszegésre és kártérítésre vonatkozó szabályozása) rávilágított arra, hogy a Bécsi Vételi Egyezmény milyen mértékben szolgálhat mintaként az új Ptk. számára, mely szerint szétválik a kontraktuális és a deliktuális felelősség a kimentési és a kártérítés mértékére vonatkozó szabályokban. Ehhez kapcsolódott **Csöndes Mónika** (PTE ÁJK, Az „Achilleas” ügy Achilles-sarka – a Transfield Shipping Inc of Panama v Mercator Shipping Inc of Monrovia (The „Achilleas”) ítélet hatása az angol szerződési jog előreláthatósági szabályára) előadása is. Teljesen más területre kalauzolt **Navratyl Zoltán** (PPKE JÁK, „Reprodukciós sérelmek” – Az asszisztált reprodukciós kártérítési kérdései), elgondolkodtatva a hallgatóságot többek között azon, hogy lehet-e kár egy emberi élet, s hely adhat-e a bíróság az ún. wrongful life keresetek esetén, a fogyatékkal született gyermek saját jogán alapuló kártérítési igényének. **Landi Balázs** (PPKE JÁK, A jogellenesség, mint emberi magatartás mérték egyes kérdései a deliktuális felelősség körében) jogtörténeti indíttatású elemzésében visszavezetett a felelősségi rendszer tényszerű bemutatásához, majd **Pribula László** (DE ÁJK, Az okozatosság értelmezésének változásai a bírói gyakorlatban – kitekintéssel az európai és amerikai jogalkalmazásra) és **Görög Márta** (SZTE ÁJK, Az immateriális elégtétel újabb jelenségei, mint a személyhez fűződő jogok dinamikájának „mércei”) kitágította a vizsgálódási tért európai és amerikai vonatkozásban. Az utolsó előadást, **Fuglinszky Ádám**, a konferencia fő szervezője (ELTE ÁJK, „Ha rövid a kardod...” versenyjogi jogsértésből eredő kártérítési igények) tartotta a versenyjogra való kitekintéssel, feltérképezve, hogy mit is várhatunk a kártérítési jogtól, s mikor érkezik el az a pont, amikor be kell látni, hogy bizonyos célok kártérítési vagyis magánjogi eszközökkel nem érhetőek el.

Az eljárásjogi, európai jogi és nemzetközi magánjog szekcióban az előadások és a szakmai beszélgetések során a résztvevők talán még közelebb kerültek a kultúra, a megújulás és a hagyomány kérdésköréhez. A témára való ráhangolódást és polgári eljárásjog alapelveinek „európaizálódását” **Nemessányi Zoltán** (PTE ÁJK, A polgári eljárásjog alapelveinek európaizálódása) mutatta be, rávilágítva arra, hogy a különféle Európai Bírósági döntések révén körülhatárolódni látszik egy olyan közös európai polgári eljárásjogi mag, mely a jövőben akár európai, akár magyar szinten követendő lehet. A megkezdett úton járt tovább **Tóth Benedek** (SZTE ÁJK, Európai magán jogérvényesítés a nemzetközi kereskedelmi jogban), **Lugosi József** (Esztergomi Városi Bíróság, A nem vitatott követelések érvényesítése az Európai Unióban és Magyarországon) és **Horváth E. Írisz** (PPKE JÁK, Bizonyításfelvétel a kis értékű követelések európai eljárásában) is, mélyebb betekintést adva a polgári eljárásjog kulisszái mögé. **Czoboly Gergely** (PTE ÁJK, Kérelemhez kötöttség és kereset kiterjesztés tilalmának kérdése az uniós jog alkalmazása esetén) és **Nagy Adrienn** (ME ÁJK, Megtámadási keresetek az európai fizetésképtelenségi eljárásokban) pedig a magyar és az uniós jog egymáshoz való viszonyát vizsgálta.

Király Lilla (PTE ÁJK, A jogi segítségnyújtási rendszerek és fejlődésük a Cappelletti-kutatásoktól napjainkig) a joghoz jutás és a jogérvényesítés közti fogalmi különbségre rávilágítva, felhívta a figyelmet az elvi jogegyenlőség és a jogegyenlőség realitása közötti eltérésre, valamint az amerikai modell hatékonyságára.

A jogi segítségnyújtás és a perbeli képviselő egyik legvitatottabb kérdését, a jogi képviselő választható vagy kötelező voltát mutatta be **Szalai Péter** (SZTE ÁJK, A kötelező jogi képviselő aktuális helyzete a Pp.-ben, külföldi kitekintéssel), majd a választottbíróssággal kapcsolatos aktuális kérdések, problémák kerültek bemutatásra **Bán Dániel** (PTE ÁJK, Érvénytelenségi kérdések a választottbíróssági szerződések köréből) és **Boóc Ádám** (ELTE ÁJK, A nemzetközi választottbíróssági klauzulák az új IBA irányelvek tükrében) jóvoltából. A választottbírósság hatásköre a felek megállapodásából illetve a választottbíróssági szerződésből következik, mely nemcsak a szerződő feleket, hanem magát az eljáró fórumot is köti, érdekes hangsúlyeltolódást eredményezve a különböző érvénytelenségi okok között. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a mindennapi jogalkalmazás során a választottbíróssági szerződésekre irányadó alaki érvényességi szabályok oldódása, az anyagi és alaki érvényesség összemossa, valamint a tisztességtelen szerződési feltételek uniós jogi megítélése állnak a középpontban. Ha a választottbíróssági klauzula nem megfelelő, a testület nem járhat el. E hiba kiküszöbölésében nyújthat segítséget az International Bar Association (IBA) új irányelvében közzétett mintaklauzula, amelynek az eddigieknél konkrétabb megfogalmazása, a felek számára olyan útmutatást nyújt, mellyel minimálisra csökkenthető a hibás kikötések száma.

A második nap előadásai szintén a konferencia központi témája köré csoportosultak, elsőként a névviselés jogának kapcsán felmerült Európai Bírósági döntések által körvonalazódó nemzeti sajátosságok közötti kulturális különbségekre rávilágító **Raffai Katalin** (PPKE JÁK, Kultúrák versengése – a névviseléshez való jog megítélése az Európai Bíróság ítéleteiben) előadása révén. E szekcióban nem volt hiány az EB ítéletei révén történő szemléletes okfejtésre, elég csak, **Kovács Erika** (PTE ÁJK, A magyar munkajogi kollíziós szabályok a Róma I. rendelet és a 96/71/EK irányelv tükrében), és **Izsó Krisztina** (Bényi E. László Ü.I., Verseny és polgári jog az Európai Bíróság joggyakorlatának tükrében) előadását említeni.

A második nap második fele az európai társasági jog jegyében zajlott, ahol **Kecskés András** (PTE ÁJK, A társaságok felelős irányítási rendszerének összehasonlító jogi megközelítése), **Bakos Kitti** (SZTE ÁJK, A gazdasági társaságok átalakulásának egyes kérdései az Európai Unióban), **Sándor István** (KRE ÁJK, A Societas Privata Europaea lehetséges szerepe a társasági jogban) és **Protzner András** (ELTE ÁJK, A társasági jog és a corporate governance aktuális kérdései az Európai Unióban) reflektált az újdonságokra és világított rá az aktuális kérdésekre, úgy mint például az új Európai Zártkörű Társaság (Európai Magán Vállalkozás) és az Európai Részvénytársaság közötti különbségre, mely mintegy – az EU-s huszonhét tagállam különböző társasági jogi szabályozása mellett, összetettsége miatt – a huszonnyolcadik társasági jogi szabályozást jelentené.

Csehi Zoltán záró előadásában hangsúlyozta, hogy a számos összehasonlító jogi előadás után remélhető, hogy előbb-utóbb, ha az itt látható lelkesedés, érdeklődés és alázat nem hagy alább, nem mi fogunk a németekről, hanem ők fognak rólunk beszélni, s a jog nemcsak kiszolgálója lesz az életnek, nem csak egy „adatokra átranzformált világ” leképeződése lesz, hanem visszatér eredeti funkciójához és ismét előtérbe kerül az igazság keresése, megtalálása és érvényre juttatása .

A következő MOE konferenciának a tervek szerint a Pázmány Péter Katolikus Egyetem ad otthont, s így újra lehetőség adódik egy kellemes együttlétre, baráti beszélgetésekre saját szakmai látószögünk tágítására, és arra, hogy a világot talán egy kicsit más aspektusból is megvizsgáljuk – zárta a konferenciát Csehi professzor úr.

Gondos szervezés, remek előadások – talán így lehetne tömören összefoglalni a konferencia két napját, melyekről a részletek és további információk a MOE hivatalos oldalán, illetve az alábbi linken érhetők el: <http://www.maganjog.hu/index.php?link=main>, s nemsokára az előadásokkal kapcsolatos tanulmánykötetet is kezükbe vehetik az érdeklődő kollégák.

Tetszik 8 ember kedveli. Az ismerőseid közül te lehetsz az első.

[Megosztás](#) |

| [nyomtatás / pdf](#)